

Óli Jacobsen
olij@sosialurin.fo

Versonurin og pápin í kríggj fyri Danmark

Effersøeættin er væl umboðað í gamla kirkjugarði, sum tað eisini er komið fram í hesi røð. Ein av teimum er Oliver Petræus Effersøe, sum hevur verið umrøddur fyrr. Men hann eigur eisini tvey børn í kirkjugarðinum og vermammu við svági. Lýsingin av teirra gravsteinum verður við endurgeving av brøvum, sum Oliver sendi heim frá hansara luttøku í danska herinum frá bardaganum móti Týsklandi í 1864. Hesi brøv eru sera áhugaverd, ikki minst tá hugsað verður um, at pápi Oliver, Jón, var ein oddamaður í kvettinun hjá Jørundi hundadagakongu móti danska yvirvaldinum í Íslandi. Brøvini verða endurgivin stórt sæð, sum tey eru skrivað

Noyðist at verja mitt elskaða fedraland

Kjøbenhavn,
d. 12te Marts 1864

Kjære Forældre,

Desto værre rejste Dampskibet i Efteraaret, uden at jeg fik tilsendt Dem Brev, som for øvrigt ikke indeholdt andet end, at jeg befandt mig vel. Siden den Tid er store og vigtige Begivenheder indtrufne, vigtige og destoværre truende for vort elskede Fædreland. Vor kjære høitelskede Konge, Frederik den 7de, er død, og Danmark staar paa Afgrundens Rand. De to store tyske Stormagter Østerrig og Preussen have angrebet os med mægtige Hærmasser, og destoværre, vor lille tapre Armee har maattet trække sig tilbage for Overmagten. Dannevirkestillingen, som alle danske stoledes paa, blev forladt allerede den 6te Februar, og vor Armee trak sig tappert kæmpende tilbage til Dybbøl og Jylland. Men siden den Tid har Fjenden bestandig udviklet større og større Troppemasser og besat saa godt som hele Halvøen paa Fredericia og Dybbølstillingen nær. Enhver dansk, som elsker Fædrelandet, maa nu anse det for sin Pligt at ofre Liv og Blod for Fædrelandet, som trænger til dem alle. Jeg har set Mænd forlade Kone og Børn og syngende drage til Armeen. Den ene af dem havde Kone og 8 Børn, men han sagde: "Gud være med Eder, jeg vilde gerne blive hos Eder mine Kære, men Fædrelandet kalder mig og jeg lyder."

Fra Norge og især fra Sverrig strømmer Flokke af Frivillige hertil for at hjælpe deres danske Brødre. Kunde jeg vel, kjære Forældre, som har været Vidne til alt dette, være en ligegyldig Tilskuer?

Nej, jeg har nydt saa meget godt i Danmark, som det nu er paa Tide at vise mig taknemlig for, og jeg er derfor traadt i de

danske Krigeres Rækker.

Kjære Forældre, jeg beder og haaber, at I ikke blive vrede, fordi jeg har gjort dette Skridt. Jeg kunde ikke blive tilbage. Hvor vi ere i Verden, staar vi jo i Guds Haand, og skal jeg dø, saa kunde jeg lige saa godt dø hjemme, og vil Gud, at jeg skal leve, er jeg sikker overalt.

Jeg skal skrive saa lidt som muligt og underrette Dem om mit Befindende. Jeg skal i morgen rejse til det 18de Regiment (Kulsvierne), der for Tiden ligger paa Als og skulle forsvare Dybbølsstillingen. Fru Nielsen har lovet at modtage og besøge mine Breve.

Lev vel! Hils alle mine Søsken og Frænder fra mig. Skulde dette være de sidste Linjer, De faar fra mig, hvad jeg ikke haaber, da er min Bøn, at Gud maa holde sin Haand over mine kjære Forældre og hele min Familie.

Kjære Fader og Moder tilgiver mig alle de Sorger og Bekymringer, jeg har forvoldt Eder og tilgiver mig nu, at jeg, maaske imod Eders Villie, gaar i Kampen for Fædrelandet.

Skriver mig snart til og leve alle vel. Send en lille Tanke imellem ned til Eders hengivne Søn Oliver.

Harðir bardagar

Vollerup,
den 22de April 1864

Kjære Frue

I dag kom jeg endelig tilbage fra Forpost og faar Tid til at skrive et par Linier. Dybbøl maatte vi forlade den 18de, og jeg sendte samme dag et par Linier til Dem, skrevne med Blyant for at underrette Dem om, at jeg var i Behold. Den 16. April forlode vi Ulkebøl for at gaa paa Forpost og laae den 17de under en forfærdelig Granatild paa Skandse no 6, men det er lige som Lykken hele Tiden har fulgt vort Comp, thi uagtet den voldsomme

Oliver sum hermaður

Kanonade stod vi hele Natten paa Skandsen og om Dagen i Løbegravene og tabte kun 4 Mand, skjønt vi vare aldeles bedækkede med Jord og Sand, som Granaterne kastede op i Luften, naar de sprang. Den 17. Kl 11 om Aftenen bleve vi afløste og skulde staa som Reserve i Brohovedet. Hele Natten fortsætter Kanonaden og blev heftig henad Morgenstunden, hvorved flere Soldater i Brohovedet bleve saarede. Jeg havde netop sat mig ned ved mit Tornyster for at skrive et Brev til Dem, da der pludseligt blev raabt til Gevær, fordi Preusserne stormede. Jeg fik næppe Tid til at tage Tornyster paa og efterlod baade Blæk, Pen, Papir og Frimærker i Haab om, at det kun var blind Alarm som sædvanligt, uagtet at jeg længe havde ventet en Storm, da alle vore Skandser paa venstre Fløi kun var Grushobe. Men denne Gang var det Alvor. I et Nu var hele vor venstre Fløi paa Flugt, og jeg saa den preussiske Ørn vaje paa den Skandse, hvor jeg for knap 12 Timer siden havde staaet.

Gud, hvor var jeg gal i Hovedet, og hvor jeg havde lyst til at rykke frem, men

Børn hjá Oliver

JOHN OLAF EFFERSØE
F. 17.12 1884
D. 14.4. 1886

GUÐRUN EFFERSØE
F. 6.1. 1886
D. 21.1. 1886

Vermamma Oliver og sonur hennara

CATHRINE DJURHUUS
F. OLSEN

1826-1928

JOHANNES DJURHUUS
1851-1900

jeg maatte staa stille. Jeg saa vore tropper trække sig tilbage fra Hegn til Hegn, bestandig tilbage, dog et Øieblik var Kampen staaende, den ene Geværsalve fulgte paa den anden. Batterierne paa Kirkebakken og paa Brohovedet saavelsom Rolf Krake sendte Kugler og Granater op i Preussernes Rækker, saa at en tyk Kruttdamp laa over det hele. Jeg havde et Øjeblik et svagt Haab om, at vi skulde drive dem tilbage, men det svandt snart, thi da Kruttdampen et Øjeblik drev bort, saa jeg vore Tropper fra alle Kanter trække ned imod Brohovedet, hvor vi stod. Snart var Fjenden ikke længer borte, end at vi kunde vexle nogle Skud med dem, og vi kunde see, hvorledes de snusede

omkring vore Barakker, som laa godt 1.000 Skridt fra os. Vi (18de Regiment) fik ordre til at holde Brohovedet, indtil hele Armeen var kommen over paa Als. 7' Comp stod paa venstre Fløi af Brohovedet tilligemed et par andre Compagnier, og jeg blev kommanderet tilligemed et par andre Soldater op i et Huus med Skydehuller, hvorfra vi kunde bestryge Chausseen. Jeg kom helt op under Taget, der lignede et Sold, saa gennembrudt var det af Granastumper. Imidlertid skulde jeg staa deroppe med 4 andre. Resten stod nedenunder og fyrede paa Preusserne og de paa os, men ingen af os blev truffen, da vi stod dækkede. Hvorimod, hvad jeg dog ikke tydelig kunde see for Kruttdampen, flere af dem faldt efter de

andres sigende. Jeg var meget ivrig i færd med at skyde og lade igen, da pludselig Korporal Ulvedal kom op til os og spurgte, om vi havde Lyst at tages til fange, thi der var givet Ordre til Retræte. Det havde vi ikke hørt, og da vi kom ud af Huset, var der ikke en Sjæl at se. Brohovedet var forladt.

Vi skyndte os derfor at løbe af alle Kræfter, medens Granaterne susede og Geværkuglerne peb os om Hovedet, da vi dreiede omkring Hjørnet af Huset i samme Øjeblik som Preussere trængte ind fra Strandens søndenfor. Vi naaede de andre paa Broen, hvor Raabene "skynd jer" lød os imøde, og Folk stod i færd med at afbryde Broen. Det var mærkeligt, hvor lykkeligt dette tilbagetog over Broen gik for sig, naar